

La Humanitat

Any II : Núm. 185
Barcelona, 14 de juny de 1932

Redacció i Administració, Pelayo, 56 segon :-: Telèfons 16407 i 16408
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador LLUIS COMPANYS

El senyor Nicolau d'Olwer parla de la situació parlamentària de l'Estatut, de la incògnita del Sr. Lerroux i de la indisciplina del Sr. Carrasco Formiguera

L'ex-ministre senyor Nicolau d'Olwer ha concedit a un periodista barceloní un interviu, fent les següents manifestacions:

—Com veieu, en el moment actual, la marxa general del debat de l'Estatut?

—En el transcurs del debat de totalitat hem anat fixant les posicions dels diferents grups i s'han deduït alguns corrents generals a la Cambra, recollits pel president del Consell en el seu discurs.

Després del debat i sobretot després dels discursos del president del Consell, la discussió general de l'Estatut

les armes per a fer una guerra en nom de l'Estatut o en nom d'una altra cosa més radical.

—Creieu que la intervenció del senyor Carrasco volia respondre a aquest esperit?

—Aquesta és la idea que l'anunci del discurs del diputat Carrasco va despertar a la majoria de la Cambra. Val a dir que la minoria catalana, que coneix prou bé al senyor Carrasco, no compartia pas aquesta idea. Tots creïem que la seva intervenció seria molt mesurada, però cap de nosaltres no es pensava que ho fos tant. Quant a doctrina catalanista i a contingut, el discurs de Carrasco és molt menys enèrgic que molts d'altres dels pronunciats per altres dels diputats catalans.

—Doncs, ¿per què fou expulsat el senyor Carrasco?

—Es que Carrasco va ésser expulsat de la minoria, no pel seu discurs

—pronunciat divendres a la tarda, i ell va ésser exclòs divendres al matí—, sinó per la seva actitud de dijous. No per les seves idees, sinó per la seva indisciplina. Avui la minoria catalana està al Parlament lliurant una batalla, i cal, naturalment, que tota la seva força actuï amb disciplina, sobretot després d'haver estat acceptat per la minoria catalana el nou text de l'article primer—text molt superior al del dictamen, perquè reconeix el fet de l'autodeterminació de Catalunya i no diu que Catalunya és una regió autònoma de la República espanyola, sinó que es constitueix en regió autònoma dins de l'Estat espanyol perquè regió autònoma és el terme emprat per la Constitució.

—I, a propòsit d'aquesta qüestió de nom, ¿no creieu que una regió autònoma és autònoma a condició de constituir-se en Estat, amb qualsevol títol que hom vulgui donar-li?

—Està clar. Catalunya autònoma pot dir-se Estat, regió, cantó o el que sigui, però si té les facultats inherents a l'autonomia el nom importaria poc. En aquest cas ha de dir-se regió perquè la Constitució que hem votat i que regula el reconeixement de les autonomies no parla de províncies, ni d'Estats, ni de nacions, ni de Municipis, ni de cantons, ni de districtes, sinó de regions. Feta aquesta redacció, hauria estat àdhuc ridícul que en un moment en què s'anava a aprovar s'aixequés un membre de la minoria catalana per a impedir-ho. Això era suficient, si la minoria no hagués posat fi a aquest estat de coses, perquè el Govern, la Comissió i altres forces polítiques de la Cambra ja no volguessin tractar més amb la minoria catalana.

—Així l'afer no tindrà conseqüències?

—L'única part lamentable d'aquest fet són les felicitacions i els elogis que els elements anticatalans han tribuït al senyor Carrasco. Si algú pogués dubtar de quina part era la raó—si en l'actitud de la minoria o en la del senyor Carrasco—, aquestes lloances dels enemics aclareixen prou la qüestió i haurien de fer reflexionar els que cerquen a posteriori un justificat a la indisciplina del senyor Carrasco.

L'inventor Marconi va fer les proves de les ondes ultra-curtes, que han de transportar la mort a la distància volguda

Del "News Chronicle", de Londres, copiem la següent notícia:
"Marconi, va a fer experiències per a trobar el raig de la mort?
Ahir embarcà a Londres amb destinació a Gènova, el darrer aparell dels que Marconi se serveix per a les seves experiències a bord del seu iot.

En què consistirà l'aparell i de què servirà? Solament els més íntims col·laboradors del gran savi poden saber-ho.

Tot el que ja referència amb aquest assumpte es porta secretament, però de totes maneres creiem saber que les experiències fixaran definitivament l'ús de les ondes ultra curtes de pocs centímetres, i si això es realitza, aleshores ja no hi ha dubte que el problema d'un raig mortal serà estudiant.

Ara fa un any, Marconi ens digué que podia matar ocells i rates transmetent ondes curtes, i afegí que estudiaria el problema dels raigs de la mort, tan bon punt tingués temps.

La marquesa, muller de Marconi, no sap tampoc de quina naturalesa seran les experiències projectades.

Tot el que jo sé — ens digué la nit passada — és que marxem dintre deu dies cap a Gènova, on el iot "Electra" ha quedat ancorat aquest hivern.

El 15 de juny ja estarà ilet i navegarem immediatament.

La cèlebre artista cinematogràfica Anita Page, que ha batut el rècord dels honoraris, a Hollywood. Cobra 1.900 dòlars per setmana...

L'AGITACIO POLITICA A ALEMANYA

Els Estats del Sud contra el Govern

Berlín. — El mariscal Hindenburg ha acordat una audiència als presidents de ministres dels Estats de Baviera, de Wurtemberg i de Bade els quals li varen expressar la desconfiança dels Estats del Sud contra el nou Govern.

Després de l'entrevista, a la qual hi assistia també M. von Papen, va ésser publicat el següent comunicat:

"El president del Reich ha rebut en presència del canceller M. von Papen, M. Held, president de ministres bavarès; M. Bolz, president de l'Estat wurtembergeois i M. Schmitt, president de l'Estat de Bade, per tal de tractar a fons, de totes les qüestions polítiques que tenen una relació entre el Reich i els seus països. Les relacions financeres, la política econòmica i els problemes de la política interior hi han estat discutides.

Aquesta declaració tan laconica, demostra que el mariscal sosté a fons el seu govern i que no sembla disposat a fer cap concessió.

Certes discrecions, han permès de saber que els caps dels Estats del Sud, han pregat al President Hindenburg, de mantenir l'ordre, prohibint les tropes d'assalt hitlerianes i de què portin l'uniforme. El vell mariscal, però, ha refusat categòricament, i ha dit als ministres que un nou decret de llei, seria publicat el proper dimarts, anul·lant l'ordre presa contra les formacions militaritzades nacionals-socialistes.

El mariscal ha afegit que totes les formacions, serien posades sota el control del Reich per tal d'evitar que l'exèrcit es reconstituï com abans.

Considerant aleshores que tota entesa era impossible, el president de ministres bavarès, en nom dels ministres de Wurtemberg i de Bade, ha declarat que les poblacions de l'Alemanya del Sud agregades a la constitució de Weimar, garantien la seva llibertat i la seva sobirania federal i que tenien la tendència unitarista del govern de M. Von Papen.

"Si el govern del Reich — ha dit el cap de l'Estat bavarès — decideix el nomenament d'un alt comissari a Baviera, com té la intenció de fer-ho a Prússia, les autoritats bavareses procediran a la seva detenció en el moment que passarà la frontera de Baviera."

Els Estats alemanys del Sud, estan decidits a defensar fins a la fi les seves llibertats.

DESPRES DE LINDBERGH...!

Els bandits de Manxúria s'emporten el fill d'un president de l'Estat xinès

Kharbine. — Uns bandits xinesos han atacat el cor mateix de la ciutat, la residència de M. Xan Su, un

dels presidents de la Companyia del camí de ferro de l'Est xinès.

La policia va arribar-hi immediatament. Els bandits, però, van tenir temps de fugir i emportar-se'n amb ells un dels fills de M. Xan Su.

Anuncien també que degut als nous atacs dels irregulars xinesos, el tràfec de la Companyia de l'Est xinès és completament suspès.

NICOLAU D'OLWER

es veu—o crec jo que hem de veure-la—amb optimisme, però al mateix temps completament alerta.

Entrem en la discussió de l'articulat, on s'ha d'anar a cercar l'eficàcia llum de tota mena de lirismes, dels quals, per altra banda, hem procurat allunyar-nos àdhuc en la discussió de totalitat. Es clar que la minoria catalana ha de desitjar i esperar que a la Cambra no hi hagi cap dificultat a reconèixer a Catalunya tot allò que ella reclama i la Constitució autoritza. Es clar que per part d'alguns—o bé per prejudicis, o bé per les diverses interpretacions a què pot prestar-se un text (en aquest cas, la Constitució)—pot no haver-hi acord amb la minoria catalana. Nosaltres creiem que la Constitució reconeix moltes coses de l'Estatut; d'altres creuen que les exclou.

—Quines són aquestes coses, o almenys les principals?

—La qüestió més litigiosa en aquest sentit és la referent a l'idioma.

—L'actitud de Lerroux, ¿pot representar algun perill per a la integritat de l'Estatut en allò que fa referència a l'idioma?

—El senyor Lerroux va marcar una posició que semblava sobretot circumscrite a la qüestió a la Universitat, però tampoc es mostrà gaire irreductible en les solucions que assenyalava. Parla àdhuc del seu desig d'ésser convingut i de formar amb les minories governamentals en aquest afer.

Altres qüestions no són interès estricte de Catalunya i es troben en una zona de debat àmplia, per exemple, l'ordre públic. Tot això vol dir que l'Estatut serà discutit a fons, article per article, i posa el problema de com la minoria catalana entén aquesta discussió. Hi ha algun sector a Catalunya—no a la minoria parlamentària—que creu que l'Estatut havia d'ésser mantingut en forma irreductible pels parlamentaris, sense admetre-hi ni la més mínima modificació. Evidentment que els diputats catalans haurien pogut prendre aquesta actitud, però també és evident que el resultat d'aquesta actitud hauria estat que l'Estatut fos rebutjat en bloc per la Cambra. Presentar l'Estatut com un ultimàtum volia dir, és clar, estar a les conseqüències que es presenten en tots els pobles quan els és rebutjat un ultimàtum. Jo crec que no hi ha avui cap català políticament solvent que negui que Catalunya pugui prendre

HOMENATGE A JAUME AIGUADER

Els Centres d'Esquerra de Barcelona reiteraren ahir la seva adhesió al batlle de Barcelona

EL PÚBLIC OMPLI, DE GOM A GOM, EL SALÓ DE CENT

L'Ateneu Republicà de Gràcia, afiliat a l'Esquerra Republicana de Catalunya, davant la campanya de difamació que s'ha fet aquests dies contra el batlle de la ciutat, doctor Jaume Aiguader Miró, i alguns dels seus familiars, i en la qual es posà en entredit la seva honorabilitat, va creure arribat el moment d'expressar en deguda forma l'adhesió sincera i afectuosa al nostre digníssim batlle, que en temps no llunyà sacrificà família, carrera, interessos i benestar a la noble causa catalana i a la Republica.

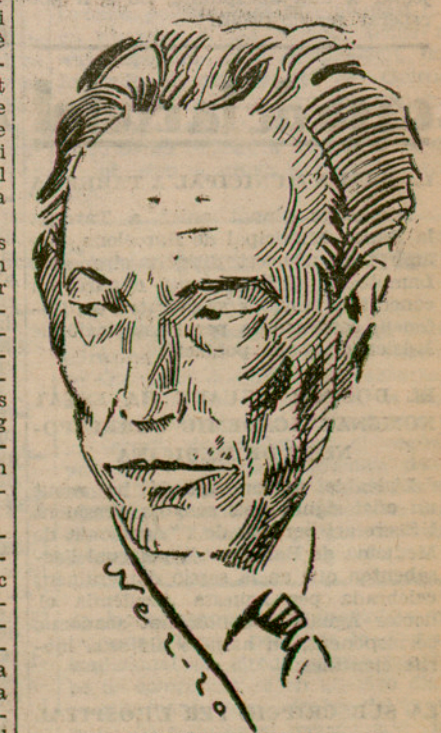
Entengué l'Ateneu Republicà de Gràcia que calia celebrar un acte que, a més a més d'adhesió al doctor Aiguader, fos un desgreuge per la vil campanya que els enemics han ideat per al desprestigi de l'obra d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Ahir, dilluns, a les vuit del vespre, les Juntes Directives dels Centres d'Esquerra, en corporació, es reuniren a la Casa de la Ciutat, per tal d'ésser rebudes pel senyor Aiguader, i fer-li patent l'apreci i consideració de què és mereixedor per la seva obra feconda, patriòtica i catalanesca al front de l'Alcaldia barcelonina, sense que cap rumor ni calúnnia de les que s'han llençat aquests dies no pugui enterbolir gens ni mica l'actuació del que representa la ciutat de Barcelona des del dia 14 d'abril de 1931.

El Saló de Cent, des de molt abans de l'hora assenyalada era ple de gom a gom, i en entrar al mateix el doctor Aiguader, fou rebut amb una perllongada ovació. L'acompanyaven els diputats senyors Dencàs i Puig i Ferrer, els diputats a la Generalitat, senyors Galés, Trabal i Battestini, els tinents d'alcalde senyors Ventós i Puig Monner i els regidors senyors Armengol de Llano, Vinyals, Costa, Bertran de Quintana, Marlés i d'altres, barrejats amb el públic.

S'adheriren a l'acte les entitats següents: Centre d'Esquerra Republicana de Catalunya; Ateneu Gracienc d'Esquerra Republicana Catalana; Casal d'Esquerra Estat Català, de Gràcia; Casal Gracienc Nacionalista Republicà d'Esquerra. Del districte I: La Falç, Joventut d'Esquerra Republicana de Catalunya; Casal d'Esquerra Republicana; Ateneu Pi i Margall; Casal d'Esquerra Estat Català; Casal Català Republicà. Del districte II: Centre d'Estat Republicà de Catalunya; Joventut del C. d'E. R. C.; Centre d'Esquerra R.; Centre d'E. R. barriada del Port; Centre d'E. R. barriada Francisc Ferrer; Grup d'E. R. de la França Xica; Casal d'Estat Català. Del districte III: Casal Català Republicà de Sarrià; Casal d'E. R. de Sant Gervasi; Casal Republicà de Les Corts; Ateneu Republicà de la Bonanova. Del

districte IV: Centre Català d'Esquerra; Ateneu; Ateneu Republicà Català. Del districte V: Centre Republicà Català; Centre d'Esqueres; Centre Joventut d'Estat Republicà; Del districte VI:

JAUME AIGUADER

Casal d'E. R.; Ateneu Obrer d'E. R. Del districte VII: Foment Republicà; Joventut del Foment Republicà; Casal Català d'Esquerra de l'Eixample; Centre Català d'E. d'Hostafrancs. Del districte VIII: Ateneu Republicà de Gràcia; Centre d'E. R.; Casal d'E. R. del Camp d'En Grassot; Germanor Catalana Republicana de Gràcia; Pàtria Nova; Centre Republicà d'Esquerra de Vallcarca. Del districte IX: